

Keď ste zamestnaný, aby ste niekoho opatrovali doma a vypomáhali v domácnosti.

Zamestnali Vás, aby ste pomáhali niekomu doma v každodennom živote? Máte nasledovné práva a povinnosti, keď pracujete v súkromnej domácnosti vo Švajčiarsku.

V zásade platí: Vo Švajčiarsku sa tento druh činnosti¹ vykonáva na základe pracovného pomeru a nie je ju možné vykonávať ako samostatne zárobkovú činnosť, čo je v rozpore s právnym stavom v iných krajinách.

Týmto sa stávate zamestnankyňou alebo zamestnancom, ak opatrujete v súkromnej domácnosti jednu alebo viaceré osoby.

Pozor: Nejedná sa tu o zdravotnícke ošetrovanie. Taká činnosť sa môže vykonávať len príslušne kvalifikovaným a schváleným personálom.

Aké sú pracovné podmienky vo Švajčiarsku?

- Ochrana osobnosti a privátnej sféry
- 4 týždne prázdnin ročne
- 1 voľný deň týždenne, ktorým sa môže voľne disponovať (iba ak by bolo dohodnuté, že sa tento deň poskytne súhrnne v celku na konci pracovného nasadenia)
- Zreteľ na zdravie: žiadne preťažovanie alebo prílišné požiadavky (napr. zabrániť tomu, aby ste pracovali bez prestávky počas 7 dní v týždni po celú dobu a boli k dispozícii pre opatrovanú osobu na zavolanie)
- Dostatočné stravovanie a uzamykateľná, čistá, teplá izba s prístupom do kúpeľne
- Ošetrovanie a lekárska starostlivosť v prípade nemoci alebo nehody
- Primeraná výpovedná lehota v prípade zmlúv na dobu neurčitú v súlade so zákonom
- Sociálne poistenie (prídavky na rodinu, úrazové poistenie, atď.)

Pracovná zmluva reguluje všetky vyššie uvedené body. Kantónalne **Normálne pracovné zmluvy (NAV)** obsahujú

d ďalšie pravidlá, ktoré platia, pokiaľ nebolo zmluvne dohodnuté niečo iné.

Prehľad o všetkých kantónalných zmluvách NAV pre domácnosti:

www.seco.admin.ch/kantonale-nav-hauswirtschaft

Pokyn k modelovej zmluve NAV pre doplnenie kantónalných normálnych pracovných zmlúv pre zamestnancov v domácej službe podľa článku 359 odsek 2 OR

Nasledujúce body sú regulované v modelovej zmluve NAV:

- Týždenná pracovná doba, týždenná doba odpočinku
- Finančná odmena za dobu prítomnosti
- Mzdové príplatky za prácu v noci a nadčasy
- Zrušenie pracovného pomeru

www.seco.admin.ch/24-stunden-betreuung

Mzda pre opatrojúce osoby

Platí zásadne **minimálna mzda**, ktorá je uvedená v národnej **zmluve NAV pre domácnosti**² ako hrubá mzda za hodinu:

- nevyučení CHF 19,20
- nevyučení s minimálne 4 rokmi pracovných skúseností s prácou v domácnosti CHF 21,10
- vyučení so švajčiarskym atestom pre povolanie EBA³ CHF 21,10
- švajčiarske vysvedčenie o spôsobilosti EFZ⁴ CHF 23,20

Celkový požadovaný **čas prítomnosti v domácnosti** (čas, počas ktorého musíte byť k dispozícii v domácnosti opatrovanej osoby) sa považuje za nasadenie na mieste práce a máte právo zaň požadovať primeranú mzdu.

Pokiaľ u opatrovanej osoby bývate a stravujete sa, môžu Vám byť odpočítané maximálne nasledovné sumy (podľa čl. 11 nariadenia o dôchodkovom a pozostalostnom poistení⁵):

- Stravovania a bývanie zamestnancov/zamestnankyň v domácnosti sa ohodnocujú na CHF 33.– denne (čo zodpovedá CHF 990.– mesačne).
- Pokiaľ zamestnávateľ neposkytuje plné stravovanie a ubytovanie, tak sa musí dávka rozdeliť nasledovne:
 - Raňajky: CHF 3,50
 - Obed: CHF 10.–
 - Večera: CHF 8.–
 - Ubytovanie: CHF 11,50

Toto sa musí príslušne zohľadniť v zmluve so súkromnou domácnosťou a musí sa tiež odpočítať pri stanovení ceny.

Pre pracovné pomery sprostredkované veľkými distribučnými firmami sa za určitých okolností uplatňuje taktiež všeobecne záväzne vyhlásená **Celková pracovná zmluva GAV Distribúcia práce**⁶.

Podmienky pobytu pre cudzinky

Často sa prijíma personál zo zahraničia. Zamestnanci prichádzajú len na dobu práce opatrovania do Švajčiarska a žijú spolu s opatrovanou osobou.

Súkromné domácnosti môžu bez povolenia prijímať do zamestnania len **občanov Švajčiarska, osoby s preukazom o domovskej príslušnosti C alebo občanov EU/EFTA**. Taktiež môže byť zamestnaný niekto, kto ešte žije v zahraničí a príde do Švajčiarska len za účelom práce opatrovania (**dochádzajúci cez hranice**⁷).

Rámcové podmienky:

- Pre EÚ platí úplný voľný pohyb osôb.
- Pre Chorvátsko platia prechodné predpisy. Pre zahájenie zárobkovej činnosti musí zamestnávateľ vždy vyžiadať pracovné povolenie.
- Pokiaľ nasadenie trvá maximálne 3 mesiace alebo 90 dní v kalendárnom roku, tak stačí nahlásenie na **on-line prepážke zamestnávateľom** (<https://meweb.admin.ch/meldeverfahren>).
- Pokiaľ nasadenie trvá dlhšie ako 3 mesiace, musíte sa do 14 dní po príchode a pred nástupom na pracovné miesto prihlásiť⁸ v na úrade v obci opatrovanej osoby (zamestnávateľ) a požiadať o povolenie k pobytu. Na to potrebuje Váš cestovný pas/občiansky preukaz a písomné vyhlásenie o súhlase zamestnávateľa. Povolenie sa vystaví na dobu pracovného pomeru. Pri zamestnaní cez personálnu distribučnú spoločnosť je smerodajná zmluva o nasadení medzi súkromnou domácnosťou a distribučnou firmou.

Bytom zostávate v zahraničí a prichádzate iba na výkon práce opatrovania:

- Musíte sa prihlásiť na úrade v obci zamestnávateľa ako osoba s týždenným pobytom.
- Minimálne raz týždenne sa musíte vrátiť na miesto Vášho bydliska v zahraničí.

Štátny príslušníci tretích štátov, ktorí sa už nachádzajú vo Švajčiarsku, môžu taktiež vykonávať činnosť opatrovanej osoby bez povolenia, pokiaľ majú jeden z nasledujúcich titulov pre pobyt:

- Preukaz o domovskej príslušnosti C
- Povolenie k pobytu v rámci zlúčenia rodín so Švajčiarkami a Švajčiarmi ako aj s osobami s povolením k pobytu B alebo s povolením domovskej príslušnosti C

Okrem toho majú oprávnenie vykonávať zárobkovú činnosť aj nasledovné skupiny osôb žijúce na území Švajčiarska. Začiatok a ukončenie pracovného vzťahu je však potrebné oznámiť úradom v danom kantóne:

- Osoby s povolením k pobytu typu B, t.j. uznaní utečenci
- Osoby s povolením F, t.j. predbežne prijatí utečenci a predbežne prijaté osoby

Prípadne sa môžu zamestnať ďalšie kategórie osôb ako opatrovujúce osoby, pričom sa musí vopred bezpodmienečne získať pracovné povolenie od kantónálneho pracovného úradu alebo migračného úradu⁹.

Priame prijatie cudzincov a cudziniiek zo štátov mimo EU/EFTA do zamestnania priamo zo zahraničia nie je možné.

¹ Pozor: Nejedná sa tu o zdravotnícke ošetrovanie. Taká činnosť sa môže vykonávať len príslušne kvalifikovaným a schváleným personálom. Musíte sa nechať zamestnať priamo od súkromnej domácnosti alebo distribučnej spoločnosti.

² SR 221.215.329.4

³ Ako pracovník/pracovníčka v domácnosti alebo s ukončenou základnou dvojročnou výukou na odbornom učilišti, ktorá je vhodná pre vykonávanú činnosť.

⁴ Ako odborná osoba pre prácu domácnosti alebo s ukončenou minimálne trojročnou výukou na odbornom učilišti, ktorá je vhodná pre vykonávanú pracovnú činnosť v domácnosti.

⁵ SR 831.101

⁶ AVE GAV Personálna distribúcia: www.seco.admin.ch/gav-personalverleih

⁷ V tomto prípade musí zamestnávajúca osoba dbať na to, aby sa opatrovujúca osoba prihlásila na obecnom úrade zamestnávateľa vo Švajčiarsku ako osoba s týždenným pobytom a minimálne raz týždenne sa vráti na svoje bydlisko v zahraničí.

⁸ Ako presne sú tieto procesy definované, bude rozhodnuté na kantónálnej úrovni.

⁹ Osoby s reguláciou ťažkého prípadu (B), ak ešte nie sú oprávnené pre zárobkovú činnosť, uchádzači o azyl (preukaz N).

Ďalšie informácie

- www.arbeit.swiss
> Sprostredkovatelia práce > Súkromné sprostredkovanie práce a personálna distribúcia
- www.careinfo.ch
> Informácie > Starostlivosť-prisťahovalci
- www.bern.ch
> Témy > Zdravie, staroba a sociálne > Staroba a dôchodok > Pomoc a starostlivosť doma
- www.caritas.ch
- www.prosenectute.ch
- Leták o práci v domácej službe AHV/IV:
www.ahv-iv.ch/p/2.06.d
- Leták o zjednodušenom postupe pri výpočte výmeru:
www.ahv-iv.ch/p/2.07.d
- Informačné brožúry na internetových stránkach kantonálnych pracovných inšpektorátov:
www.iva-ch.ch/arbeitsinspektorate-ch.html

Kontakt

SECO | Pracovné podmienky
info.ab@seco.admin.ch | www.seco.admin.ch

